

Presentación

CARLOS AMOEDO SOUTO

Secretario xeral da Universidade da Coruña

Quería en primeiro lugar agradecer non só a presenza do secretario xeral de Política Lingüística neste acto, senón tamén o seu apoio ao financiamento destas xornadas, ben como a súa integración na Comisión Interuniversitaria de Política Lingüística, dado que as actividades de colaboración e cooperación entre as tres universidades galegas e a Secretaría Xeral de Política Lingüística son necesarias para seguirmos avanzando no camiño de coñecer mellor a realidade que nos rodea, dando pasos cara a adiante na normalización lingüística do galego nun ámbito tan específico como é o universitario.

Ao fío do que comenta a doutora Sanmartín na súa presentación e a súa metáfora para se referir á lingua galega como un doente, engadiría que, como ben é sabido, a enfermidade non só é unha realidade persoal para quen a padece, senón tamén unha percepción individual e social; as doenzas percíbense de moi diferentes maneiras, e mesmo do punto individual a hipocondría leva as persoas a distorsionaren a consciencia sobre o propio corpo.

Cando nos preguntamos sobre a saúde social do galego, as diagnoses son diversas; hai quen considera que non ten problema ningún; que vai cumprindo anos e avanzando na súa longa traxectoria milenaria; hai, en cambio, quen considera que si está afectada por graves eivas e que, por tanto, estas requiren un tratamento e unha curación; e tamén hai quen, hipocondriacamente falando, considera que a lingua galega xa está na UCI en trance de agonía, e son poucos os anos que lle restan de vida.

Persoalmente non comparto esta última posición apocalíptica, aínda que si é de recoñecer que, de non se corruxiren moitas das eivas actuais do uso social do galego,

a supervivencia da nosa lingua como tal estará en interdito. Sexa como for, non é chegado aínda o momento de lle facer a autopsia nin repartir a herdanza da nosa lingua: o galego segue a ser unha lingua viva na medida en que moitos e moitas falantes continúan utilizándoa, coidando dela, alimentándoa. Nosa é a responsabilidade de que isto siga a ser así nas novas xeracións de galegos e galegas. En particular, a Universidade, como prestadora do servizo público de educación superior, considera tal misión unha responsabilidade social irrenunciable.

Precisamente por iso, a realización de diagnoses e tratamentos especializados para os distintos ámbitos sociolingüísticos segue a ser un dos nosos labores fundamentais. Aínda que, polo xeral, no ámbito da normalización lingüística dentro dos servizos públicos son dous os ámbitos en que con maior intensidade se deitou o foco da atención –a xustiza e a educación–, o servizo público sanitario é un ámbito apenas atendido. De feito, sucede que na propia Lei de normalización lingüística de 1983 non se lle dedica unha atención específica, malia ser un servizo público ao que, se destina a metade do orzamento da Xunta de Galicia e no que traballan miles e miles de profesionais funcionarios para atender aos 2 700 000 habitantes do país. Non é de estrañar que no Plan xeral de normalización lingüística de 2004 existan epígrafes que se ocupan especificamente da situación da lingua galega no ámbito sanitario. Unhas políticas de grande interese, cuxa revisión, transcorridos hai xa uns anos, é ben oportuna. Lembremos, por exemplo, que na Lei de saúde de Galicia do ano 2008 se introduciu unha cláusula moi concreta que obriga a que as historias clínicas estean redactadas en castelán, galego e inglés, síntoma de que o «plurilingüismo» non é un concepto exclusivo desta lexislatura. Ou lembremos tamén que esa mesma lei de 2008 nada establece sobre o emprego do galego como un dereito sanitario, o cal é unha lagoa que cómpre comentar ou valorar porque, probablemente, sexa necesario seguir avanzando en medidas lexislativas que poidan dar un foco máis específico aos múltiples problemas que se poden suscitar na relación paciente-profesional da saúde do punto de vista da utilización das linguas.

Ben seguramente, estas e outras cuestións do máximo interese, serán obxecto de atención ao longo destas xornadas, polo cal cómpre parabenizar sinceramente a directora e o Servizo de Normalización Lingüística no seu conxunto pola oportunidade de organizalas e o rigor con que están feitas, e mais o profesor Freixeiro Mato porque, á fin e ao cabo, ninguén traballa na universidade nin en ningunha administración sobre o baleiro, senón a partir do esforzo dos responsables anteriores, que desenvolveron as liñas de traballo que hoxe continuamos con estas xornadas, e esperamos seguir alentando no futuro.

Remato xa, animándovos a vós, aos profesionais sanitarios do futuro, a que sexades sensibles á lingua propia de Galicia, empregándoa como lingua normal na vosa relación cos pacientes. Moitos profesionais da sanidade son sensibles a este tema, e moitos, por certo, teñen responsabilidades políticas, polo que agardo que o día de mañá manteñades, acrecentada, a sensibilidade que hoxe demostrades coa simple asistencia a estas xornadas.